Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (judecător Fondos-Frațman M.)
Dosarul nr. 2ri-723/23
nr.2-23166090-02-2ri-21122023

D E C I Z I E

20 februarie 2024 *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența:
Președintele completului, judecătorul Eugeniu Clim
Judecătorii Olga Cojocaru și Steliana Iorgov

examinând recursul declarat de ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27.11.2023 prin care cererea introductivă înaintată de avocatul Rezuș Andrei în interesele lui ***** privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „*****” a fost restituită, ***Colegiul civil***

C O N S T A T Ă:

Circumstanțele cauzei

La data de 21.11.2023 avocatul Rezuș Andrei în interesele ***** s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „*****”.

Prin cererea înaintată s-a solicitat admiterea spre examinare a cererii, cu desemnarea administratorului autorizat Ciobanu Lilian în calitate de administrator provizoriu și aplicarea măsurilor de asigurare necesare; admiterea cererii în fond, prin intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „*****”, cu desemnarea administratorului autorizat Ciobanu Lilian în calitate de administrator al insolvabilității și/sau lichidator după caz; admiterea și validarea creanței creditorului în sumă de 573 euro datorie de bază, 27,54 euro dobândă de întârziere și 2 000 lei cheltuieli judiciare, iar în total suma de 600,54 euro și 2 000 lei; examinarea prezentei cereri în lipsa creditorului *****.

Totodată, la data de 23.11.2023, prin intermediul Direcției Evidenței și Documentare Procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Central) a parvenit în adresa instanței de judecată cerere din partea avocatului Rezuș Andrei în interesele ***** privind concretizarea cererii introductive, solicitând desemnarea în calitate de administrator provizoriu, administrator al insolvabilității și lichidator administratorul autorizat Roșca Vitalie, autorizația nr. 117 din 14.01.2015.

Poziţia instanţei de fond

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.11.2023 cererea introductivă înaintată de avocatul Rezuș Andrei în interesul lui ***** privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „*****” a fost restituită.

Solicitarea recurentului

Invocând dezacordul cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.11.2023, la data de 12.12.2023 ***** a declarat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.11.2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Argumentele părţilor

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat că, în fapt, creditorul ***** a sesizat instanţa de insolvabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”.

Prin încheierea recurată cererea a fost restituită, fapt cu care creditorul nu este de acord şi declară prezentul recurs.

Ca temei de restituire instanţa a invocat că, reclamantul a depus cererea de intentare a procesului de insolvabilitate cu încălcările art. 20, 22 al Legii insolvabilităţii, şi anume:

1. Nu pot fi deduse valoarea creanţelor creditorului, mărimea dobânzilor şi a penalităţilor aferente, or, avocatul Rezuş Andrei în interesele lui ***** declară că suma biletului constituie 173 euro, compensaţia este de 400 euro, cît şi dobânda de întârziere este de 27,54 euro, deşi nu este clar calculul acestora;
2. Nu pot fi reţinute nici cele invocate de avocatul Rezuş Andrei în interesele lui ***** în partea ce ţine de temeiul intentării procesului de insolvabilitate ca fiind probat prin tichetul de îmbarcare şi contractul de cesiune din 23.10.2023, or

în conţinutul tichetului de îmbarcare nu este indicat preţul biletului, iar din conţinutul contractului nu este clar din ce rezultă creanţa;

3. La cererea introductivă a creditorului nu au fost anexate toate documentele ce adeveresc obligaţiile debitorului faţă de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligaţii, scadenţa obligaţiilor, temeiul intentării procesului de insolvabilitate potrivit art. 10 şi anume nu a fost anexate documentele care confirmă preţul biletului, cuantumul compensaţiei, cât şi chitanţa care confirmă cheltuielile juridice în sumă de 2 000 lei;

4. La cerere urmează să fie anexate toate documentele aferente raporturilor juridice dintre părţi, începând cu momentul apariţiei raporturilor-juridice bilaterale, ceea ce la caz nu se atestă;

5. în cererea introductivă nu s-a indicat valoarea creanţelor creditorului, mărimea dobânzilor şi a penalităţilor aferente, temeiul creanţelor şi termenul executării lor, cât şi nu au fost anexate toate documentele prevăzute la art. 20 alin. (2) din Legea insolvabilităţii.

Consideră recurentul că creditorul a respectat prevederile legale, iar concluzia primei instanţe este una pripită, restituind fără examinare cererea introductivă pe aparentul motiv al încălcării de către creditor a prevederilor art. 20 din Legea insolvabilității.

Referitor la valoarea creanţelor creditorului, mărimea dobânzilor şi a penalităţilor aferente, recurentul indică următoarele.

Potrivit anexelor acţiunii depuse de creditor şi anume tichetul de îmbarcare este cert faptul că creditorul a procurat bilet la zborul enunţat în acţiunea specificată. Este un fapt notoriu că biletul este pocurat contra cost, astfel faptul achitării biletului de către creditor este probat. Deci valoarea creanţelor creditorului are la bază tichetul de îmbarcare prezentat primei instanţe, coraborat la răspunsul debitorului prin care recunoaşte datoria şi propune 100 euro.

Totodată, atrage atenţia asupra faptului că prin notificarea prealabilă depusă de creditorul iniţial Plămădeală Valeriu a fost solicitată suma de 173 euro în calitate de datorie de bază şi compensarea în sumă de 400 de euro pentru anularea zborului. Suma de 173 euro constituie preţul biletului, iar suma de 400 de euro constituie o compensare conform Regulamentului privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012.

Compensarea stabilită prin Hotărîre de Guvern nu trebuie probată, fiind o plată legală.

Totodată, potrivit răspunsului debitorului din 25.10.2023 (termenul de 60 de zile fiind deja expirat), acesta confirmă faptul anulării zborului neavand nici o obiecţie asupra cuantumului solicitat.

Ba mai mult, debitorul vine cu o ofertă prin care oferă creditorului compensaţie în sumă de 100 de euro, astfel fiind recunoscut faptul anulării zborului, culpa sa şi deci şi datoria faţă de creditor.

Suma de 27,54 euro constituie dobânda de întârziere calculată din data expirării termenului acordat de către creditor pentru plata datoriei prin notificarea prealabilă din 16.06.2023.

Creditorul a expediat notificare prealabilă debitorului în care a solicitat achitarea în termen de 7 zile a datoriei pentru biletul procurat în sumă de 173 euro şi suma de 400 euro în calitate de compensaţie, iar în total suma de 573 euro. Conform avizului de recepţie, notificarea a fost recepţionată de către debitor la data de 22.06.2023, astfel termenul pentru plata creanţei a expirat la data de 29.06.2023, iar din data de 30.06.2023 debitorul este în întârziere.

Conform art. 20 alin. (1), lit. b) din Legea insolvabilităţii, în cererea introductivă a creditorului trebuie să se indice valoarea creanţelor creditorului, mărimea dobînzilor şi a penalităţilor aferente.

Referitor la temeiul intentării procesului de insolvabilitate.

Conform art.10 alin (1) din Legea insolvabilităţii, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei general sau special. Alin. (2) al aceleiaşi legi, spune că temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Alin. (3) din Legea insolvabilităţii, stabileşte că, temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanţele creditorilor în limitele patrimoniului său. în acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activităţii lui dacă acest fapt este posibil.

Potrivit art. 2 din Legea insolvabilităţii, incapacitate de plată este o situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a îşi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale.Incapacitatea de plată este prezumată în cazul în care debitorul este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile.

Conform celor stipulate mai sus, debitorul se află în incapacitate de plată sau cel puţin această incapacitate este prezumată, or, debitorul nu a achitat mijloace bănbeşti, dar a propus compensarea a 100 Euro prin oferirea/includerea acestei sume în alt bilet, deci practic a oferit acelaşi serviciu pe care nu l-a prestat corespunzător iniţial.

Notificarea prealabilă a fost recepţionată la 22.06.2023, iar datoria nu a fost achitată nici până astăzi, în pofida recunoaşterii acesteia prin răspunsul primit, termenul de 60 de zile fiind depăşit considerabil.

Totodată, legea stabileşte ca temei de insolvabilitate cel puţin unul din cele două, adică cel general sau special. După cum rezultă din circumstanţele speţei, neachitarea datoriei ce rezultă din tichetul de îmbarcare de către debitor atestă pretinsa incapacitate de plată a debitorului.

În cazul dat, consideră recurentul că există un temei general probat conform normelor legale. Or, legea nu prevede expres faptul că creditorul trebuie să demonstreze incapacitatea de plată a debitorului, aceasta fiind prezumată pînă la proba contrară, iar o analiză completă în privinţa acestui subiect urmează a fi realizată în cadrul şedinţei de judecată.

Cu privire la documentele care confirmă preţul biletului, cuantumul compensaţiei, cât şi chitanţa care confirmă cheltuielile juridice în sumă de 2 000 lei.

Potrivit art. 20 alin. (2) lit. a) din Legea insolvabilităţii, la cererea introductivă a creditorului se anexează documentele ce adeveresc obligaţiile debitorului faţă de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligaţii, scadenţa obligaţiilor, temeiul intentării procesului de insolvabilitate potrivit art. 10, alte documente care justifică cererea creditorului.

Toate documentele de care dispune creditorul au fost anexate la acţiune, iar preţul biletului este confirmat prin răspunsul debitorului care nu a negat existenţa datoriei.

Cuantumul compensaţiei este în genere o plată legală, în acţiune fiind specificat detaliat temeiul conform Regulamentului privind compensarea şi asistenţa pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întîrzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012.

Cu referire la cheltuielile juridice, subliniază că acestea poartă un caracter accesoriu obligaţiei de bază şi lipsa unui stfel de document nu poate servi temei de restituire a acţiunii.

Referitor la documentele aferente raporturilor juridice dintre părţi, începând cu momentul apariţiei raporturilor-juridice bilaterale, învederwază că potrivit art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Mai indică recurentul că, actul juridic de procurare a biletului şi deci de deţinere a creanţei este confirmat prin tichetul de îmbarcare şi răspunsul debitorului de oferire a compensaţiei pe contul S.R.L. „*****” al pasagerului pentru procurarea biletelor. Documentele aferente raporturilor juridice dintre părţi sunt: tichetul de îmbarcare ce demonstrează procurarea biletului, notificarea prealabilă a creditorului, răspunsul debitorului prin care confirmă existenţa anulării zborului şi creanţei, precum şi restul actelor anexate la acţiune.

Instanţa nu indică ce fel de documente trebuie anexate suplimentar, iar creditorul a anexat toate actele şi informaţiile deţinute şi necesare soluţionării cauzei.

Termenul declarării recursului

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității, încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că încheierea contestată cu recurs a fost emisă la data de 27.11.2023, iar cererea de recurs a fost înaintată la 12.12.2023, prin urmare a fost înaintată în termenul legal prevăzut de art. 8 al Legii insolvabilității.

Aprecierea instanţei de recurs

Conform art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art.427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul

și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform art. 428 alin.(1) Cod de procedură civilă, decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Examinând legalitatea și temeinicia încheierii supuse recursului, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și normele de drept stipulate în Legea insolvabilității la capitolul actelor care se anexează la cererea introductivă depusă de creditor și la capitolul motivelor de restituire a cererii introductive, Colegiul civil consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii supuse recursului și restituirea pricinii la instanța de fond la etapa de primire pe rol a cererii introductive, reieșind din următoarele circumstanțe de fapt și temeiuri de drept.

Potrivit prevederilor art. 356 Cod de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din Codul de procedură civilă și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Totodată, în temeiul art. 21 alin. (1) din Legea insolvabilității, instanța de insolvabilitate admite spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și Legea insolvabilității.

Conform art. 9 din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate.

Art. 10 din Legea nominalizată prevede că, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supra îndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Potrivit art. 2 din Legea insolvabilității nr. 149/2012, incapacitatea de plată reprezintă situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale.

Potrivit art. 18 alin. (1) al Legii insolvabilității, creditorul poate depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate și

își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate.

Astfel, conform art. 20 alin. (2) din Legea insolvabilității, la cererea introductivă a creditorului se anexează: a) documentele ce adeveresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolvabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului; b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor; c) copia de pe hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărîrea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, ori decizia (hotărîrea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Verificând respectarea de către instanța de fond a exigențelor normelor legale precitate supra, la capitolul anexării actelor constatatoare de către creditor la cererea introductivă, prin prisma argumentelor indicate în încheierea instanței de fond prin care a fost restituită cererea introductivă în cauză, Colegiul civil ajunge la concluzia că, instanța de fond în mod eronat a tratat și a aplicat art.20 alin.(2) din Legea insolvabilității, indicând că la data depunerii cererii introductive incapacitatea de plată a debitorului nu este prezumată și în temeiul art. 22 alin.(1) al Legii insolvabilității a restituit fără examinare cererea introductivă depusă.

Astfel, conform art. 20 al Legii insolvabilității, în cererea introductivă a creditorului trebuie să se indice:

a) denumirea/numele şi prenumele creditorului şi ale debitorului, sediul/adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător;

b) valoarea creanţelor creditorului, mărimea dobînzilor şi a penalităţilor aferente;

c) temeiul creanţelor şi termenul executării lor;

d) menţiuni despre alte probe ce confirmă creanţa creditorului;

e) propunerea candidaturii la funcţia de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului;

f) alte date, considerate de creditor ca fiind necesare pentru examinarea cererii.

(2) La cererea introductivă a creditorului se anexează:

a) documentele ce adeveresc obligaţiile debitorului faţă de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligaţii, scadenţa obligaţiilor, temeiul intentării procesului de insolvabilitate potrivit art.10, alte documente care justifică cererea creditorului;

b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor;

c) dovada notificării Serviciului Fiscal de Stat despre intenţia de a depune cerere introductivă, cu excepţia cazului în care cererea introductivă a fost depusă de către Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, conform art. 22 alin.(1) al Legii insolvabilității, instanţa de insolvabilitate restituie fără examinare cererea introductivă întocmită cu încălcarea art.20 sau a art.17.

Din analiza prevederilor legale menționate supra, Colegiul civil reține că, motivele indicate de judecător privind restituirea fără examinare a cererii introductive depuse de către avocatul Rezuș Andrei, în interesele lui *****, nu constituie temei pentru restituire a cererii, or art. 20 al Legii insolvabilității expres prevede ce urmează să conțină cererea introductivă depusă de către creditor, iar în cazul de față instanța de fond nu a reținut toate circumstanțele de fapt ale cauzei fiind emisă o soluție pripită din următoatele considerente.

Colegiul civil constată că, din materialele cauzei se atestă cu certitudine faptul că, înaintând cerere introductivă față de S.R.L. „*****”, potențialul creditor *****, prin intermediul avocatului Rezuș Andrei, a invocat că, Plămădeală Valeriu a procurat de la compania S.R.L. „*****” bilet avia în scopul de a zbura în Nisa (Coasta de Azur) la Chișinău, cu prețul de 173 Euro, fapt confirmat prin tichetul de îmbarcare, cît și prin răspunsul companiei aeriene S.R.L. „*****” care oferă compensație de 100 Euro, fiind anexate la cererea introductivă înaintată (f.d. 11, 22).

Colegiul civil atestă că, deși instanța de fond a reținut că creanța pretinsă de ***** în sumă de 573 Euro datorie de bază, 27,54 Euro dobândă de întîriere și 2000 lei cheltuieli judiciare, nu a fost probată corespunzător și conform prevederilor art. 20 din Legea insolvabilității, de fapt, la caz, din circumstanțele relatate de potențialul creditorul în cererea introductivă înaintată a fost explicat că, suma de 573 Euro este formată din suma biletului avia procurat de la compania aeriană S.R.L.„ *****” în sumă de 173 Euro și 400 Euro ce constituie compensarea conform Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întîrzierii prelungite a

zborurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 836 din 08.11.2012, iar aceasta din urmă nu trebuie probată, fiind o plată legală.

În concluzie, Colegiul civil atestă că, actul juridic de procurare a biletului avia și deci de deținere a creanței este confirmat prin tichetul de îmbarcare și răspunsul debitorului potențial S.R.L. „*****” de oferire a compensației pe contul ***** al pasagerului pentru procurarea bitelului respectiv în valoare de 100 Euro, iar calculul dobânzii fiind anexat la materialele cauzei de către potențialul creditor.

La aceasta etapă, Colegiul civil consideră că, instanţa de insolvabilitate a dat o apreciere eronată prevederilor art. 20 al Legii insolvabilității și neîntemeiat a restituit cererea introductivă depusă de către avocatul Rezuș Andrei, în interesele lui *****.

Instanța de recurs relevă că, art. 6 CEDO statuează că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și aceasta presupune obligația instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Contrar prevederilor enunțate, Colegiul civil apreciază încheierea instanței de insolvabilitate ca nemotivată, or aceasta se întemeiază pe aprecierea eronată și superficială a probelor prezentate prin prisma cadrului legal incident cauzei.

Din considerentele menționate supra, instanța de recurs consideră nejustificată concluzia primei instanțe de a restitui fără examinare cererea introductivă depusă de avocatul Rezuș Andrei, în interesul lui ***** pe motiv că, la data depunerii cererii incapacitatea de plată a debitorului nu este prezumată, fapt ce determină instanța de recurs să admită recursul, să caseze încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27.11.2023 și să restituie spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, la Judecătoriei Chișinău sediul Central în același complet de judecată, la etapa de primire spre examinare a cererii introductive depusă de avocatul Rezuș Andrei, în interesele lui *****.

În conformitate cu prevederile art. art. 20, art. 22 alin.(1) din Legea insolvabilității; art. art. 426 alin.(3), art. 427 lit. b), art. 428 alin.(1), art. 238-241 Cod de procedură civilă, ***Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău***

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de avocatul Rezuș Andrei, în interesele lui *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27.11.2023 prin care cererea introductivă înaintată de avocatul Rezuș Andrei în interesele lui ***** privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „*****” a fost restituită.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecător Eugeniu Clim

Judecătorii Olga Cojocaru

Steliana Iorgov